

## 11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A disszertáció témája egy olyan társadalmi probléma, amely napjainkban talán még sokkal időszerűbb, mint az értekezés alapjául szolgáló felmérések végzésekor, vagy a feldolgozott konfliktushelyzetek megtörténte időszakában. A jelöltet korábbi foglalkozása is inspirálta a témaválasztásban, azonban a személyes nézőpont hordozta csapdákat kikerülte, elemzései, megállapításai korrektek, érzelmi elfogultságtól mentesek.

A disszertáns a téma többoldalú megközelítésére, feltárására vállalkozott. Szélesebb társadalmi keretbe ágyazva, kitekintést adott az Európai Unió kisebbségpolitikájáról, majd felvázolta a kisebbségek társadalmi integrációjával összefüggő hazai gondokat, megoldás-keresési utakat.

A hozzáértő szakember higgadságával, és hitelességével mutat be és elemez – a problémakör megoldatlanságára utaló – modellnek tekinthető, országos visszhangot kiváltó etnikai konfliktusokat. Az esettanulmányok tapasztalatainak összegzése során kiemeli, hogy a megindult identitásmegőrző és integrációs folyamatok mellett, még ma is működnek a korábbi rendszer megcsontosodott beidegződései, a többségi társadalom és a hivatalok, intézmények, szervezetek előítéletei, diszkriminációs eljárásai.

Sokatmondó és egyben nagyon informatív a dolgozat harmadik fejezete. Ebben lokális szinten, Gyöngyös város és vonzáskörzetében vizsgálja, a roma lakosság körében lefolytatott empirikus kutatás segítségével, az ottani etnikai kisebbség társadalmi, demográfiai jellemzőit, szociokulturális sajátosságait, és az előfordult konfliktushelyzeteket. Jól érzékeli, hogy a többségi és a kisebbségi kultúra különbözőségei konfliktusok forrását jelentik, azonban nem bontja ki kellően, hogy a kisebbségi kultúra integrációjának hiánya-elégtelen volta milyen magatartási stratégiákhoz vezet.

Az értekezés tartalmi és formai szempontból megfelel a ZMNE Doktori Szabályzatában rögzített követelményeknek.

A jelölt a kutatómunka során széles körű forráskutatást és irodalomtanulmányozást végzett, idézetei pontosak, jól követhetők, a forrásanyagok felhasználása szabályos. A dolgozat szerkezeti felépítése, az egyes részek arányai jók, nyelvezete szakszerű, terminológiája korszerű, tartalma rendezett, megjelenítése esztétikus. Az értekezés tartalma és felépítése bizonyítja a jelölt önálló rendszerező, kutatómunkára való alkalmasságát, a témában meglévő széleskörű elméleti és gyakorlati ismereteit.

*A bizottság új tudományos eredmények ismeri el:*

1. Feltárta és **elemezte** az országos reakciót kiváltó etnikai konfliktusokban a felek magatartásának jellemzőit, a jellemző konfliktus-megoldási mechanizmusokat.

Lokális szinten vizsgálva, **feltárta** azokat a tényezőket, melyek befolyásolják a romáknak a rendőrség, az önkormányzat és a kisebbségi önkormányzat irányába megnyilvánuló attitűdjét, bizalmát.

2. **Bizonyította**, hogy az adott területen élő roma személyekhez köthető konfliktusok összekapcsolódnak a populáció alacsony szociális helyzetével, kulturális, oktatási téren meglévő elmaradottságával, hátrányos helyzetével. **Bizonyította**, hogy a roma kisebbséggel szemben működnek előítéletek, a romák homogén egységként való kezelése és rasszista megnyilvánulások gyakorta előfordulnak.

**A bizottság külön értékeli, hogy:**

- részletes javaslatokat tett (vezetői és beosztotti szintezéssel) a kisebbségi közbiztonsági konfliktusokra történő felkészülésre, a konfliktuskezelés során elkövethető hibák megelőzésére, az ilyen konfliktushelyzetek jogszerű és szakszerű megoldási lehetőségeire.

**Összességében** a bizottság javasolja a Doktori Tanácsnak, hogy Fridrik József úr részére ítélje oda a doktori PhD fokozatot.